

Leefbaarheidsonderzoek

Nummer 1, december 2008

Nieuwsbrief

Dit is de eerste Nieuwsbrief Leefbaarheidsonderzoek. Deze gemeentelijke nieuwsbrief zal de komende periode regelmatig verschijnen om u te informeren over actuele ontwikkelingen en achtergronden van het leefbaarheidsonderzoek in de gemeente Sluis. Het onderzoek wordt gehouden in samenwerking met Woongood Zeeuws-Vlaanderen en de provincie Zeeland. Het Zeeuws instituut voor sociale en culturele ontwikkeling Scoop voert het leefbaarheidsonderzoek uit.

Hoe zat het ook alweer met het leefbaarheidsonderzoek?

De start

Sinds de inwerkingtreding van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt van de gemeente verwacht dat zij zich inspannt om de sociale samenhang en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten te bevorderen.

Ook van woningcorporaties wordt een inspanning op het gebied van de leefbaarheid verwacht. In de prestatieovereenkomst tussen de gemeente en Woongood Zeeuws-Vlaanderen (2007) is dan ook vastgelegd dat er een leefbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd.

Deze mix moet inzicht geven in een voor onze gemeente duurzame en betaalbare sociale infrastructuur en in beeld brengen welke voorzieningen en activiteiten minimaal nodig zijn om de leefbaarheid in de tien kleine kernen in stand te houden of te verbeteren. Het onderzoek krijgt het karakter van een monitoringinstrument. Dat wil zeggen dat het onderzoek periodiek herhaald wordt, zodat nagegaan kan worden of het gevoerde beleid ook de gewenste effecten sorteert.

De financiering

Het leefbaarheidsonderzoek in de gemeente Sluis heeft een

uniek karakter. Wat is er zo bijzonder? Ten eerste is er de wens de toekomstige situatie met behulp van bevolkingsprognoses in beeld te brengen. Ten tweede wordt het onderzoeksproces ingezet om draagvlak te creëren bij de bewoners als het aankomt op het maken van keuzes. De provincie Zeeland heeft het Sluise leefbaarheidsonderzoek dan ook aangemerkt als pilotproject, dat naderhand over heel Zeeland zal worden uitgerold. Voor het onderzoek in onze gemeente treedt de provincie op als officiële opdrachtgever en, vanwege het unieke karakter, financiert zij voor een groot gedeelte ook het onderzoek.

De uitvoering

Voor de uitvoering van het onderzoek is Scoop in de arm genomen, hét kennisinstituut voor sociale en culturele ontwikkeling in Zeeland. Scoop is goed bekend met de "ins en outs" van de gemeente Sluis. Het instituut heeft hier eerder onderzoek gedaan, onder meer het zorgsteunpuntenonderzoek in 2005. Het leefbaarheidsonderzoek moet een handvat bieden voor het updaten hiervan.

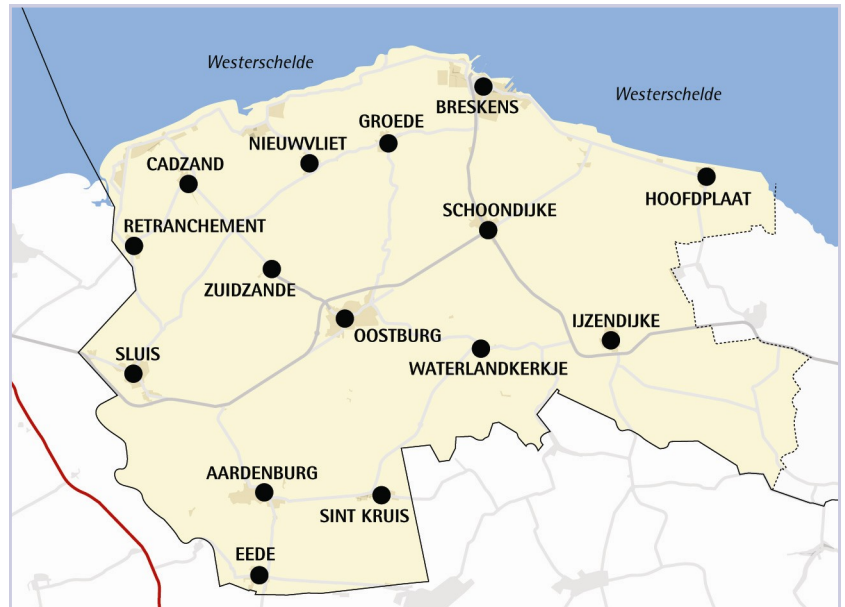
In dit nummer:

Hoe zat het ook alweer met het leefbaarheidsonderzoek?	1
Stand van zaken	2
Vervolgstappen	2
Bijeenkomst met stads- en dorpsraden	3
Projectstructuur	4
Bestuurlijk trekker en gemeentelijke projectgroep	4

Er is nóg een reden voor een leefbaarheidsonderzoek. De gemeente Sluis heeft een heel groot oppervlak, veel (kleine) kernen en een dalend aantal inwoners. Daardoor komen maatschappelijke voorzieningen onder druk te staan. Dat dwingt tot nadenken over de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat de leefbaarheid in alle kernen op peil blijft. Er moeten keuzes worden gemaakt en slimme oplossingen worden bedacht. Voor een goede discussie en zorgvuldige besluitvorming is het van belang om in kaart te brengen welke factoren de leefbaarheid bepalen. Vanuit diverse invalshoeken wordt dan ook al enige tijd aangedrongen op het doen van onderzoek naar de leefbaarheid in onze gemeente.

De inhoud

Het onderzoek bestaat uit twee delen. Enerzijds is er een kwantitatief onderzoek in alle kernen. Dit is het verhaal van de cijfers: welke voorzieningen zijn aanwezig, hoe ziet de opbouw van de bevolking eruit? Anderzijds is er het kwalitatief aspect, waarbij de inwoners van de tien kleinste kernen wordt gevraagd naar hun indruk van de kern.

Stand van zaken

De aftrap voor het leefbaarheidsonderzoek werd gegeven tijdens een bijeenkomst met stads- en dorpsraden en andere betrokkenen op 23 september 2008. Wat hebben de onderzoekers intussen gedaan?

Barometer leefbaarheid
Erik Bakker (Scoop) neemt de barometer leefbaarheid (kwantitatief deel) voor zijn rekening. De conceptinventarisatie van voorzieningen en activiteiten is inmiddels in het bezit van de gemeente. Naast de inventarisatie worden er nog gesprekken gevoerd met sleutelfiguren uit de kernen. Dit staat nog op de planning.

Ervaren leefbaarheid
Voor het kwalitatieve gedeelte, de ervaren leefbaarheid, wordt een enquête voorbereid. Hiervoor hebben Woongoed en de

gemeente vragen aangedragen bij Scoop. Tevens worden in het onderzoek vragen meegenomen uit de sociale enquête van de provincie. Dit om te voorkomen dat inwoners van de tien kleine kernen later in het jaar nog eens een enquête moeten invullen. Scoop legt nu de laatste hand aan de enquête. De dorpsraden hebben allemaal de mogelijkheid gekregen om voor hun kern specifieke vragen op te stellen. Dit deel van het onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoeker Dick van der Wouw. Meer hierover leest u verderop in deze nieuwsbrief.

Vervolgstappen

Alle inwoners van 15 jaar en ouder van Cadzand, Eede, Groede, Hoofdplaat, Nieuwvliet, Retranchement, Schoondijke, Sint Kruis, Waterlandkerkje en Zuidzande ontvangen in februari de vragenlijst. Hierin komen zaken aan bod als voorzieningenniveau, wonen, bereikbaarheid (mobiliteit), zorg en welzijn, openbare ruimte en tweede woningen.

Uitkomsten

Het rapport met de uitkomsten wordt in de herfst van volgend jaar verwacht en moet een basis bieden voor het toekomstig beleid.

Bijeenkomst met de stads- en dorpsraden

Op donderdag 11 december 2008 heeft de gemeente Sluis in samenwerking met Scoop een bijeenkomst gehouden voor alle stads- en dorpsraden in de burgerzaal te Oostburg. Negen stads- en dorpsraden waren aanwezig. Tevens schoven vertegenwoordigers van winkeliersvereniging DES uit Schoondijke aan, omdat die kern momenteel geen dorpsraad heeft. Ook waren er twee leden van de Raad voor maatschappelijke ontwikkeling (Rmo) aan. Tijdens deze bijeenkomst werden de onderzoeksopzet van het leefbaarheidsonderzoek en de invulling van eventuele kernspecifieke vragen toegelicht.

Burgemeester Jaap Sala zat de bijeenkomst voor, als vervanger van wethouder Carien Bolijn (portefeuillehouder Volkshuisvesting). Hij legde uit dat de verwachtingen van het college hooggespannen zijn ten aanzien van de uitkomsten van het leefbaarheidsonderzoek. Het rapport moet immers aangeven hoe richting de toekomst de bakens in de kernen moeten worden gezet. Uitgangspunt is om aan het begrip leefbaarheid een duurzame invulling te geven.

Dick van der Wouw, onderzoeker bij Scoop, heeft een inhoudelijke toelichting op het onderzoek gegeven. In de onderzoeksopzet worden twee methoden gehanteerd. De barometer leefbaarheid wordt in alle kernen uitgevoerd. Hierin

wordt de sociale infrastructuur gemeten. Dat betekent dat in kaart wordt gebracht welke voorzieningen er zijn, wat mensen met elkaar doen, welke activiteiten er in de kernen zijn en welke verenigingen er zijn. Er wordt een profiel per kern opgesteld.

In de tien kleine kernen wordt daarnaast gemeten wat de ervaren leefbaarheid van de inwoners is om meer zicht te krijgen op wat er in de kleine kernen speelt. Door middel van vragenlijsten krijgen inwoners van 15 jaar en ouder de gelegenheid hun mening te geven over de leefbaarheid in de kern.

Positief

Zowel de onderzoekers van Scoop als de gemeentelijke projectgroep hebben de

bijeenkomst als zeer positief ervaren. Zij vertrouwen erop dat er tijdens de volgende bijeenkomst van het leefbaarheidsonderzoek een nog hogere opkomst is van de stads- en dorpsraden. Zoals burgemeester Sala heeft gezegd in zijn inleiding: "We willen zorgvuldig en in goed overleg keuzes maken. Het gaat over de kwaliteit en aanwezigheid van voorzieningen. Daar mogen jullie over meedenken."

Verslag en presentatie

Op www.gemeentesluis.nl > Leven, Wonen & Werken vindt u alle informatie over het leefbaarheidsonderzoek. Daar staat ook het verslag van de bijeenkomst. Tevens kunt u op deze pagina de presentatie van Scoop downloaden.

*"Het gaat over de
kwaliteit en
aanwezigheid van
voorzieningen.
Daar mogen
jullie over
meedenken."*

Projectstructuur

Bij (de voorbereiding van) het leefbaarheidsonderzoek zijn veel betrokkenen. Om ervoor te zorgen dat iedereen zijn taken kan uitvoeren en het onderzoek goed verloopt, zijn de taken als volgt verdeeld.

Stuurgroep

De stuurgroep bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit de provincie Zeeland, de gemeente Sluis en Woongood. De adviseur van de stuurgroep is de projectleider van Scoop.

De stuurgroep is opdrachtgever van de projectgroep en bewaker van de voortgang binnen de kaders van het project. De stuurgroep komt gedurende het project driemaal bijeen, meer indien noodzakelijk.

Projectgroep

De projectgroep bestaat uit (ambtelijke) vertegenwoordigers van de provincie Zeeland, de gemeente Sluis, Woongood, het onderzoeksteam van Scoop en de stads- en dorpsraden. De voorzitter van dit overleg is de projectleider van Scoop.

De projectgroep zorgt voor het ontwikkelen en uitvoeren van de beschreven acties in het projectplan en het voorbereiden van eventuele besluitvorming in de stuurgroep. De projectgroep komt gemiddeld eenmaal in de zes weken bijeen.

Klankbordgroep

De klankbordgroep bestaat uit één afgevaardigde van elke dorpsraad. De adviseur van de klankbordgroep is een senioronderzoeker van Scoop. De klankbordgroep wordt voorgezeten door de projectleider van Scoop. De gemeente is ambtelijk vertegenwoordigd.

De klankbordgroep adviseert en informeert de projectgroep. De klankbordgroep komt gedurende het project tweemaal bijeen, meer indien noodzakelijk.

OPROEP

Meedenken, meedoen en meepraten? We nodigen de dorpsraden uit om plaats te nemen in de klankbordgroep. Vaardig iemand van jullie raad af om zitting te nemen in deze groep. Grijp de kans om mee te praten en meld u aan bij Isabelle Staal, tel. 0117 - 457 163.

Bestuurlijk trekker en gemeentelijke projectgroep

Omdat er diverse disciplines bij het onderzoek zijn betrokken, was het nodig de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheden goed te regelen.

Het college heeft daartoe een bestuursopdracht vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat wethouder Bolijn (portefeuillehouder Volkshuisvesting) de bestuurlijk trekker is. Zij stemt binnen het college zaken af en treedt op als aanspreekpunt voor de gemeentelijke projectgroep, die wordt gevormd door Antoine Dierikx, Isabelle Staal en Nicole Baart.

Antoine is vanuit de sector Bestuur belast met het projectleiderschap. Naast de aansturing van de projectgroep heeft het in beeld brengen van de gevolgen van de verwachte krimp van het bevolkingsaantal zijn bijzondere aandacht.

Dat Isabelle deel uitmaakt van de gemeentelijke projectgroep ligt voor de hand, omdat zij coördinator stads- en dorpsraden is. Zij onderhoudt niet alleen de

contacten met de stads- en dorpsraden, maar is ook nauw betrokken bij het reilen en zeilen van de verschillende kernen.

De inbreng vanuit de afdeling WIZ (Werk, Welzijn, (aangepast) Wonen, Inkomens en Zorg) neemt Nicole voor haar rekening. Nicole zorgt ervoor dat zaken als welzijn en zorg, beleidsterreinen die erg belangrijk zijn als het gaat om leefbaarheid, voldoende aandacht krijgen in het onderzoek.

Voor advies over en uitvoering van de communicatie over het leefbaarheidsonderzoek, wordt een beroep gedaan op team Voorlichting. Dit team neemt onder meer de eindredactie van deze nieuwsbrief voor haar rekening.

Gezamenlijk trekken de projectgroepleden er hard

aan om het onderzoek te laten slagen, zodat het gemeentebestuur samen met de inwoners van met name de kleine kernen de lijnen kan uitzetten voor voorzieningen en activiteiten die in de toekomst overeind kunnen worden gehouden.

Leefbaarheid is een erg ruim begrip en dat betekent dat veel disciplines er mee te maken hebben. Suggesties met betrekking tot het onderzoek vanuit welke hoek dan ook zijn bijzonder welkom bij de leden van de projectgroep. Ook met vragen kunt u bij hen terecht.

Naast de gemeentelijke projectgroep is er nog een projectgroep, waarin de diverse bij het leefbaarheidsonderzoek betrokken partijen participeren (zie boven).

Contactgegevens

- Antoine Dierikx
ADierikx@gemeentesluis.nl,
tel. 0117 - 457 130
- Isabelle Staal
IStaal@gemeentesluis.nl,
tel. 0117 - 457 163
- Nicole Baart
NBaart@gemeentesluis.nl,
tel. 0117 - 457 196